

تحلیل کاربست روش‌های دانش بومی توسط دامداران استان اردبیل

مهناز محمدزاده نصیرآبادی^۱ و حسین شعبانعلی فمی^۲

۱- استادیار دانشگاه پیام نور (nasrabadi55@yahoo.com)

۲- استاد دانشکده اقتصاد و توسعه کشاورزی، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران، کرج، ایران

چکیده

از دیرباز، دامداران بومی و عشایر مناطق مختلف از روش‌های دانش بومی در کنترل بهداشت و درمان بیماری‌های دامی خود استفاده می‌کردند. این پژوهش، از نظر ماهیت، کمی، از نظر میزان کنترل متغیرها غیرآزمایشی و از نظر هدف کاربردی بوده و به روش توصیفی-همبستگی انجام شده است. جامعه آماری پژوهش شامل دامداران استان اردبیل بود (۱۱۹۳۸۷ خانوار $N=$) که حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۲۴۰ نفر تعیین شد. نمونه‌گیری به روش طبقه‌ای با انتساب متناسب انجام گرفت و در داخل طبقه‌ها افراد به‌طور کاملاً تصادفی برای مطالعه انتخاب شدند. ابزار اصلی گردآوری داده‌ها، پرسشنامه بود که روایی محتوایی آن توسط اساتید حوزه توسعه کشاورزی گروه مدیریت و توسعه کشاورزی دانشگاه تهران بررسی و تأیید شد و برای تعیین پایایی آن نیز از آلفای کرونباخ استفاده شد که مقدار آن برای بخش روش‌های دانش بومی ۰/۷۹ محاسبه شد این میزان قابل قبول بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز توسط نرم‌افزار SPSS صورت پذیرفت. تحلیل عاملی روش‌های دانش بومی مورد استفاده توسط دامداران مورد مطالعه نشان داد که سه عامل روش‌های سنتی درمان دام، استفاده از گیاهان دارویی در درمان دام و بهداشت و ایمنی جایگاه دام در مجموع ۷۵/۹۸ درصد از واریانس روش‌های دانش بومی را تبیین نمودند.

واژه‌های کلیدی: دانش بومی، دامدار، اردبیل